

## Ontwerp

# XX-XX-2023- Norm inzake de controle van de overeenstemming van ~~de~~ ~~financiële overzichten~~ het jaarrapport met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN,

*Gezien artikel 31, § 1 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren;*

*Gezien het ontwerp van norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren voorgelegd aan openbare raadpleging die plaatsvond van 1 december 2021 tot 1 maart 2022;*

*Gezien de commentaren ontvangen op deze openbare raadpleging;*

*Overwegende hetgeen volgt:*

- (1) *Richtlijn 2013/50/EU<sup>1</sup> van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten (Transparantierichtlijn) heeft voor de door de richtlijn beoogde uitgevende instellingen de verplichting ingevoerd om, met ingang van 1 januari 2020, hun jaarlijkse financiële verslagen op te stellen in een uniform elektronisch verslagleggingsformaat<sup>2</sup>. De Europese Autoriteit voor effecten en markten (European Securities and Markets Authority, ESMA) is belast met het opstellen van ontwerpen van technische reguleringsnormen waarin het formaat voor de elektronische verslaglegging wordt gespecificeerd en waarvoor de Commissie bevoegd is om gedelegeerde handelingen vast*

<sup>1</sup> Richtlijn 2013/50/EU van het Europees parlement en de Raad van 22 oktober 2013 tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, Richtlijn 2003/71/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het prospectus dat gepubliceerd moet worden wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel worden toegelaten en Richtlijn 2007/14/EG van de Commissie tot vaststelling van concrete uitvoeringsvoorschriften van een aantal bepalingen van Richtlijn 2004/109/EG.

<sup>2</sup> Zie artikel 4, lid 7 van de Transparantierichtlijn.

te stellen. De lidstaten hebben ook de mogelijkheid gekregen om die verslagleggingsverplichting toe te passen op uitgevende instellingen voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2021, “mits die Lidstaat de Europese Commissie uiterlijk op 19 maart 2021 van dat voornemen op de hoogte brengt en mits zijn voornemen met redenen is omkleed”<sup>3</sup>. België heeft in januari 2021 te kennen gegeven de termijn te willen uitstellen. Met uitgevende instelling wordt in de zin van de Transparantierichtlijn bedoeld “een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke juridische entiteit waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten”.<sup>4</sup> De ESEF-vereisten zijn niet van toepassing op de staten die niet onderworpen zijn aan de verplichting om een jaarrapport te publiceren krachtens artikel 1718 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt.

(2) Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie, met name na de publicatie van het bericht tot goedkeuring in het Belgisch Staatsblad. Deze norm zal derhalve nog niet van toepassing zijn op het ogenblik van de controle van de (geconsolideerde) financiële overzichten met betrekking tot boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2021. De Raad van het IBR beveelt de bedrijfsrevisoren aan om het ontwerp van norm anticipatief toe te passen.

(3) De Gedelegeerde Verordening (EU) 2018/2019/815 van de Commissie van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met technische

reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat (European Single Electronic Format (ESEF)) specificeert het uniform elektronisch verslagleggingsformaat, zoals bedoeld in artikel 4, lid 7 van de Transparantierichtlijn, dat moet worden gebruikt voor de opstelling van jaarlijkse financiële verslagen door uitgevende instellingen. Overeenkomstig deze rechtstreeks toepasselijke Gedelegeerde Verordening moeten de jaarlijkse financiële verslagen, waaronder de financiële overzichten, van uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, in XHTML-formaat (eXtensible HyperText Markup Language) worden opgesteld. Met betrekking tot de geconsolideerde financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met de IFRS (deze standaarden worden opgelegd aan ondernemingen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt van een lidstaat), dienen deze te worden gemarkeerd in overeenstemming met de ESEF-vereisten (XBRL-markeringen) van bovengenoemde verordening. Deze vereisten hebben betrekking op algemene regels voor het formaat van de jaarlijkse financiële verslagen als geheel – met inbegrip van de financiële

<sup>3</sup> Bepaling ingevoerd in de Transparantierichtlijn bij Verordening (EU) 2021/337 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2021 tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1129 wat betreft het EU-herstelprospectus en gerichte aanpassingen voor financiële tussenpersonen en Richtlijn 2004/109/EG wat betreft het gebruik van het uniform elektronisch verslagleggingsformaat voor jaarlijkse financiële overzichten om het herstel van de COVID-19-crisis te ondersteunen.

<sup>4</sup> Artikel 1, lid 1 van de Transparantierichtlijn.

overzichten – en op meer specifieke regels op het formaat en voor de markering van geconsolideerde financiële overzichten.

- (4) De Transparantierichtlijn werd omgezet in Belgisch recht door het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt. Dit koninklijk besluit werd vervolgens gewijzigd om ook rekening te houden met de Gedelegeerde Verordening (EU) [2018/2019/815](#) en het uitstel van de termijn tot de boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2021 (zie artikel 12/1)<sup>5</sup>. Krachtens artikel 12 van voormeld koninklijk besluit is het de bedoeling dat de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten worden opgenomen in het jaarrapport van de emittent. Overeenkomstig hetzelfde artikel 12 omvatten de jaarrapporten:
- (i) de gecontroleerde jaarrekeningen;
  - (ii) het jaarverslag;
  - (iii) een verklaring van de bij de emittent terzake verantwoordelijke personen, met duidelijke vermelding van naam en functie, dat, voor zover hen bekend:
    - a. de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
    - b. het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden; en
  - (iv) het ondertekende verslag van de commissaris of van de met de controle van de jaarrekeningen belaste persoon.
- (5) De Europese Commissie heeft op 29 mei 2019 een document gepubliceerd, getiteld "Q&A on the RTS on European Single Electronic Format (ESEF)", ter specificatie van de wil van de Europese Commissie om een redelijke mate van zekerheid te verschaffen over [het jaarrapport met inbegrip van](#) de (geconsolideerde) financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand en opgesteld in overeenstemming met de ESEF-regelgeving.
- (6) De Europese Commissie heeft ook een mededeling van 6 november 2020 gepubliceerd, getiteld "Interpretatieve mededeling van de Commissie inzake de opstelling, controle en bekendmaking van de financiële overzichten die zijn opgenomen in de jaarlijkse financiële verslagen die zijn opgesteld overeenkomstig Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/815 van de Commissie betreffende het uniform elektronisch verslagleggingsformaat (ESEF)". Deze mededeling verduidelijkt de wil van de Europese Commissie dat het oordeel van de auditor over het voldoen van [de \(geconsolideerde\) financiële overzichten het jaarrapport](#) in de vorm van een elektronisch bestand aan de desbetreffende wettelijke vereisten in de ESEF-regelgeving, in het controleverslag moet worden opgenomen. Bovendien worden in deze mededeling de

---

<sup>5</sup> Zie art. 4 van het koninklijk besluit van 6 september 2021 tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt met het oog op het uitstel van het gebruik van het Europees uniform elektronisch verslagleggingsformaat.

doelstellingen van de EU voor de wetgeving inzake het ESEF-formaat uiteengezet: “Om de integriteit van de interne markt en een homogeen beschermingsniveau voor alle gebruikers van financiële overzichten en jaarlijkse financiële verslagen te waarborgen, moet aan gebruikers hetzelfde beschermingsniveau worden geboden, ongeacht hoe zij toegang hebben tot de informatie in de financiële overzichten, bijvoorbeeld via gescande papieren documenten of via elektronisch gestructureerde documenten.”

- (7) Het Committee of European Audit Oversight Bodies (CEAOB) heeft op 9 november 2021 richtsnoeren aangenomen over de tussenkomst van de auditors met betrekking tot de financiële overzichten in ESEF-formaat in het document getiteld: “CEAOB guidelines on the auditors’ involvement on financial statements in European Single Electronic Format (ESEF)” tot wijziging van de eerder op 28 november 2019 aangenomen richtsnoeren.
- (8) De opdracht van controle van de conformiteit van financiële overzichten het jaarrapport met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF) wordt uitgevoerd in het kader van de wettelijke controle van de (geconsolideerde) financiële overzichten. Deze norm verwijst voor specifieke aspecten naar een specifieke ISA. Deze verwijzingen betekenen echter niet dat alle ISA's op deze opdracht van toepassing zijn.
- (9) De bijkomende norm (herziene versie 2021-2023) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's) is van toepassing met betrekking tot het opstellen van het commissarisverslag en herneemt in sectie III.19 de werkzaamheden betreffende het opstellen van de sectie betreffende het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF), in voorkomend geval opgenomen in het tweede deel van het commissarisverslag.
- (10) Onderhavige norm bevat algemene bepalingen, vereiste werkzaamheden en toepassingsmodaliteiten. De bedrijfsrevisor dient de gehele tekst van deze norm, met inbegrip van de toepassingsmodaliteiten, na te leven teneinde de doelstellingen te begrijpen en de vereisten naar behoren toe te passen. De bedrijfsrevisor dient daarbij zijn professionele oordeelsvorming toe te passen en een professioneel-kritische instelling te handhaven.

De toepassingsmodaliteiten vormen leidraden die relevant zijn voor de behoorlijke toepassing van de vereisten van deze norm. De toepassingsmodaliteiten bevatten onder meer verdere uitleg over de vereiste werkzaamheden en kunnen:

- nadere uitleg bevatten van wat een vereiste inhoudt of wat het is bedoeld te omvatten; dit kan onder meer door verwijzing naar wet- of regelgeving;
- voorbeelden bevatten die in de gegeven omstandigheden van toepassing kunnen zijn.

HEEFT OP ZIJN ZITTING VAN 30 JUNI 2023 DE HIERNAVOLGENDE NORM AANGENOMEN.

### **Goedkeuring van onderhavige norm**

De Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren heeft op ~~xx~~ 30 juni 2023 het ontwerp van onderhavige norm aangenomen en ter goedkeuring voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister bevoegd voor Economie.

Overeenkomstig artikel 31, § 1, vijfde en zesde lid van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, werd het Instituut gehoord en heeft deze

laatste de aangepaste ontwerpnorm op ~~XX~~ 15 december 2023 aangenomen om rekening te houden met de vraag van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen tot herformulering op basis van zijn eigen opmerkingen, de hoorzitting of de opmerkingen van het College, de FSMA en/of de Nationale Bank van België.

Overeenkomstig artikel 31, § 2 van voormelde wet, werd deze norm op [...] door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en op [...] door de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd. Deze goedkeuring heeft het voorwerp uitgemaakt van een bericht door de Minister die bevoegd is voor Economie, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van [...], p. [...].

## Inhoudstafel

Toepassingsgebied .....	7
Datum van inwerkingtreding.....	11
Doelstellingen.....	12
Definities .....	13
Vereiste werkzaamheden en toepassingsmodaliteiten .....	19
I. Algemene bepalingen.....	19
<i>I.1. Deontologische beginselen</i> .....	19
<i>I.2. Aard van de opdracht</i> .....	19
<i>I.3. Opdrachtbrief</i> .....	21
<i>I.4. Het plannen van de opdracht</i> .....	22
<i>I.5. Documentatie</i> .....	22
II. Uit te voeren werkzaamheden.....	23
<i>II.1. Materialiteit</i> .....	23
<i>II.2. Het inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang</i> .....	24
<i>II.3. Interne beheersing</i> .....	26
<i>II.4. Uit te voeren werkzaamheden en uitvoering van de opdracht</i> .....	27
III. Schriftelijke bevestigingen .....	30
IV. Conclusie en verslag.....	33
<i>IV.1. Het vormen van de conclusie</i> .....	33
<i>IV.2. Inhoud van de sectie van het commissarisverslag betreffende de controle van de naleving van de ESEF-vereisten</i> .....	39
Bijlage 1: Op te stellen ISAE 3000 Modelverslag wanneer de geïnteressede partij de (geconsolideerde) financiële overzichten in ESEF-formaat na het commissarisverslag opstelt.....	45
Bijlage 2: Scenario's al naargelang van de timing van het opstellen van de (geconsolideerde) financiële overzichten (FO) in ESEF-formaat en al naargelang van de versies van de FO die worden gecontroleerd (zie ook modelverslag 2.5. gehecht aan de bijkomende norm (herziene versie 2021) bij de in België van toepassing zijnde ISA's).....	42
Toepassingsgebied .....	887
Datum van inwerkingtreding.....	121211
Doelstellingen.....	131311
Definities .....	141413
Vereiste werkzaamheden en toepassingsmodaliteiten .....	202019

I.	Algemene bepalingen.....	202019
	I.1. Deontologische beginselen.....	202019
	I.2. Aard van de opdracht.....	202019
	I.3. Opdrachtbrief.....	222220
	I.4. Het plannen van de opdracht.....	232321
	I.5. Documentatie.....	232321
II.	Uit te voeren werkzaamheden.....	242422
	II.1. Materialiteit.....	242422
	II.2. Het inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang.....	252523
	II.3. Interne beheersing.....	272725
	II.4. Uit te voeren werkzaamheden en uitvoering van de opdracht.....	282826
III.	Schriftelijke bevestigingen.....	313129
IV.	Conclusie en verslag.....	343431
	IV.1. Het vormen van de conclusie.....	343431
	IV.2. Inhoud van de sectie van het commissarisverslag betreffende de controle van de naleving van de ESEF-vereisten.....	393936
V.	Bijlagen.....	414137
	Bijlage 1: Scenario's al naargelang van de timing van het opstellen van de (geconsolideerde) financiële overzichten (FO) in ESEF-formaat en al naargelang van de versies van de FO die worden gecontroleerd (zie ook modelverslag 2.5. gehecht aan de bijkomende norm (herziene versie 2023) bij de in België van toepassing zijnde ISA's).....	414137

## Toepassingsgebied

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p>1. Onderhavige norm is van toepassing op de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd en het verslag dat moet worden opgesteld door de commissaris overeenkomstig de artikelen 3:80, § 1, eerste lid, 3° en 5° WVV (geconsolideerde financiële overzichten) en 3:75, § 1, eerste lid, 4° en 6° WVV (niet-geconsolideerde financiële overzichten) met betrekking tot de controle van <u>het jaarrapport, met inbegrip van onder andere</u> de (IFRS geconsolideerde) financiële overzichten <u>en het jaarverslag</u> in de vorm van een Europees uniform elektronisch bestand (ESEF) van geïssueerde emittenten (zie definitie in par. 7(vi)). (par. A1-A5)</p> <p>2. Onderhavige norm behandelt de opdracht die de commissaris moet uitvoeren met betrekking tot de controle van de overeenstemming met de vereisten van de Gedelegeerde Verordening (EU) <u>2018/2019</u>/815<sup>6</sup> ("<u>Gedelegeerde Verordening</u>") voor de presentatie van het jaarrapport van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt waarvan België de lidstaat van herkomst is (hierna "de geïssueerde emittenten") en, in voorkomend geval, de markering van de geconsolideerde financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand in Inline XBRL-formaat (iXBRL) (hierna "de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten"). (par. A6)</p>	<p><b>A1.</b> De Gedelegeerde Verordening bepaalt dat de jaarrapporten van geïssueerde emittenten (zie definitie in par. 7(vi)) als geheel in ESEF-formaat dienen te worden opgesteld. Alleen de geconsolideerde financiële overzichten (enkel volgens IFRS), opgenomen in het jaarrapport van geïssueerde emittenten waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, moeten door deze emittenten worden gemarkeerd overeenkomstig de ESEF-vereisten ("<i>European Single Electronic Format</i>"). Krachtens bovengenoemde Gedelegeerde Verordening dienen de geïssueerde emittenten die geen geconsolideerde financiële overzichten (IFRS) opstellen de informatie in hun financiële overzichten niet te markeren, maar moeten zij deze niettemin in een specifiek formaat (XHTML) opstellen, <u>evenals hun jaarrapport</u>.</p> <p><b>A2.</b> Overeenkomstig artikel 12, § 3 van <del>de wethet koninklijk besluit</del> van <u>2 augustus 2002/14 november 2007</u> betreffende <del>het toezicht op de de verplichtingen van emittenten van financiële sector en de financiële diensteninstrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt</del>, dienen, wanneer de geïssueerde emittent een geconsolideerde jaarrekening moet opstellen, de gecontroleerde financiële overzichten opgenomen in het jaarrapport, de geconsolideerde jaarrekening te bevatten die is</p>

<sup>6</sup> Gedelegeerde Verordening (EU) 2018/2019/815 van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat.



	<p>opgesteld overeenkomstig de internationale standaarden voor jaarrekeningen, alsmede de statutaire jaarrekening van de emittent, opgesteld overeenkomstig het nationale recht van de lidstaat waar de emittent zijn statutaire zetel heeft. In dat geval kan de statutaire jaarrekening, op beslissing van de emittent, in een verkorte versie worden gepresenteerd. De statutaire jaarrekening, eventueel in verkorte vorm, die samen met de geconsolideerde jaarrekening in het jaarrapport is opgenomen, moet dus ook in ESEF-formaat (XHTML-formaat) worden opgesteld zonder gemarkeerd te worden. De statutaire jaarrekening die niet in het jaarrapport is opgenomen, moet in dit geval echter niet in ESEF-formaat worden opgesteld.</p> <p><b>A3.</b> De financiële instrumenten, zoals gedefinieerd in artikel 2 van de wet van 2 augustus 2022 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, omvatten onder meer geldmarktinstrumenten, rechten van deelneming in instellingen voor collectieve belegging, afgeleide instrumenten, alsook effecten. Overeenkomstig artikel 2, § 1, 1° van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt (dat de Transparantierichtlijn gedeeltelijk omzet in Belgisch recht), omvatten effecten alle categorieën op de kapitaalmarkt verhandelbare waardepapieren (geldmarktinstrumenten en betaalinstrumenten uitgezonderd), zoals:</p>
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> <li>(i) aandelen in vennootschappen en andere met aandelen in vennootschappen, partnerships of andere entiteiten gelijk te stellen waardepapieren, alsmede aandelencertificaten;</li> <li>(ii) obligaties en andere schuldinstrumenten (verhandelbare schuldinstrumenten, met uitzondering van effecten die met aandelen gelijk te stellen zijn of die door middel van conversie of door uitoefening van de daaraan verbonden rechten recht geven tot het verkrijgen van aandelen of met aandelen gelijk te stellen effecten), alsmede certificaten betreffende dergelijke effecten;</li> <li>(iii) alle andere waardepapieren die het recht verlenen die effecten te verwerven of te verkopen of die aanleiding geven tot een afwikkeling in contanten waarvan het bedrag wordt bepaald op grond van effecten, valuta's, rentevoeten of rendementen, grondstoffenprijzen of andere indexen of maatstaven.</li> </ul> <p><b>A4.</b> Krachtens artikel 12/1 van het koninklijk besluit van 14 november 2007, moeten de “geviseerde emittenten” (zoals gedefinieerd in par. 7(vi) van onderhavige norm) de jaarrapporten opstellen volgens het uniform elektronisch verslagleggingsformaat voorgeschreven door de Gedelegeerde Verordening voor verslagen met betrekking tot boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2021.</p> <p><b>A5.</b> Krachtens artikel 18 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 is artikel 12 van datzelfde besluit, dat de geviseerde emittenten verplicht om een jaarrapport openbaar te maken, niet van toepassing op bepaalde emittenten, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) een staat, een regionale of plaatselijke overheid van een staat, een openbare internationale instelling waarbij één of meer lidstaten</li> </ul>
--	---

	<p>aangesloten zijn, de Europese Centrale Bank, de EFSF en elk ander mechanisme dat is gecreëerd met als doel de financiële stabiliteit van de Europese monetaire unie te bewaren door middel van het verlenen van tijdelijke financiële bijstand aan de lidstaten die de euro als munt hebben en de nationale centrale banken van de lidstaten, ongeacht of deze al dan niet aandelen of andere effecten uitgeven;</p> <p>(ii) een emittent waarvan enkel schuldinstrumenten zijn toegelaten tot een gereglementeerde markt met een nominale waarde per eenheid van ten minste 100.000 euro of, in het geval van schuldinstrumenten in een andere munteenheid dan de euro, waarvan de tegenwaarde van de nominale waarde per eenheid op de uitgiftedatum gelijk is aan ten minste 100.000 euro;</p> <p>(iii) een emittent waarvan, vóór 31 december 2010, enkel schuldinstrumenten tot de verhandeling op een gereglementeerde markt waren toegelaten met een nominale waarde per eenheid van ten minste 50.000 euro of, in het geval van schuldinstrumenten in een andere munteenheid dan de euro, waarvan de tegenwaarde van de nominale waarde per eenheid op de uitgiftedatum gelijk is aan ten minste 50.000 euro, zulks voor de looptijd van deze schuldinstrumenten.</p> <p>Volgens de FSMA<sup>7</sup> zijn dergelijke emittenten dan ook niet verplicht</p>
--	---

<sup>7</sup> Mededeling van de FSMA “FSMA\_2020\_19” van 22 december 2020 getiteld “Indiening van de jaarlijkse financiële verslagen bij de FSMA in het nieuwe ESEF-verslagleggingsformaat: Openstelling test-omgeving”.

	<p>om een jaarrapport openbaar te maken in het ESEF-verslag <u>legginggevings</u>formaat.</p> <p><b>A6.</b> De jaarrapporten die de financiële overzichten in de vorm van een elektronisch ESEF-bestand bevatten, zijn opgesteld in XHTML-formaat (<i>Extensible Hypertext Markup Language</i>), dat een combinatie is van een HTML ("<i>human-readable</i>") en een XML-formaat ("<i>machine-readable</i>"). Wanneer de emittent IFRS geconsolideerde financiële overzichten opstelt, moet hij deze geconsolideerde financiële overzichten markeren met behulp van de markeertaal XBRL. De markeringen moeten worden opgenomen in de XHTML-versie van het jaarrapport met behulp van het Inline XBRL-formaat (iXBRL). Inline XBRL-technologie biedt een mechanisme om XBRL-markeringen rechtstreeks op te nemen in documenten die door de gebruiker leesbaar zijn.</p>
--	---

### Datum van inwerkingtreding

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>3.</b> Deze norm treedt in werking <u>op de 10de dag na de datum voor verslagen die worden uitgebracht over de (geconsolideerde) financiële overzichten opgesteld in de vorm van publicatie in het Belgisch Staatsblad van het bericht tot goedkeuring van de minister die bevoegd is voor Economie. Europees uniform elektronisch formaat (ESEF) voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2024.</u></p>	

## Doelstellingen

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p>4. Onderhavige norm heeft tot doel het behandelen van de werkzaamheden die de commissaris moet opzetten in het kader van de controle van de overeenstemming van <u>het jaarrapport, met inbegrip van</u> de (geconsolideerde) financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand met de in de Gedelegeerde Verordening gespecificeerde ESEF-vereisten.</p> <p>5. Onderhavige norm heeft ook tot doel de commissaris in staat te stellen in het tweede deel van het commissarisverslag (overige door wet- en regelgeving gestelde eisen) een conclusie te formuleren over de overeenstemming van <u>het jaarrapport, met inbegrip van</u> de (geconsolideerde) financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand van de geïssueerde emittenten met de technische vereisten (ESEF-vereisten) die voortvloeien uit de Gedelegeerde Verordening. Met betrekking tot het opstellen van de in zijn verslag op te nemen sectie moet de commissaris verwijzen naar de paragrafen 111bis tot 111nonies van de bijkomende norm (herziene versie <u>2021/2023</u>) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's). (par. A7)</p> <p>6. Naar aanleiding van zijn werkzaamheden moet de commissaris in staat zijn een redelijke mate van zekerheid tot uitdrukking te brengen over de naleving door de emittent van de ESEF-vereisen. Dit houdt in:</p> <p>(i) <del>De</del><u>Het jaarrapport, met onder andere de</u> digitale (geconsolideerde) financiële overzichten <u>wordenen het jaarverslag, wordt</u></p>	<p><b>A7.</b> Deze in het tweede deel van het commissarisverslag op te nemen paragraaf ("Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen") bevat geen controleoordeel met betrekking tot de (geconsolideerde) financiële overzichten zelf. Dit controleoordeel wordt opgenomen in de sectie "Oordeel" (eerste deel) van het commissarisverslag.</p>

<p>gepresenteerd in overeenstemming met het in artikel 3 van de Gedelegeerde Verordening gespecificeerd ESEF-formaat;</p> <p>(ii) In voorkomend geval, in het geval van IFRS geconsolideerde financiële overzichten, is de relevante informatie juist en volledig gemarkeerd met gebruikmaking van de gepaste taxonomie (en, indien van toepassing, met behulp van extensies), overeenkomstig artikel 4 van bovengenoemde Gedelegeerde Verordening en de daarin gespecificeerde ESEF technische reguleringsnormen (“RTS”).</p>	
--	--

## Definities

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>7.</b> Voor de toepassing van deze norm wordt verstaan onder:</p> <p>(i) “ESEF-vereisten”: de verplichting om <u>het jaarrapport, met inbegrip van</u> de financiële overzichten, van een emittent te presenteren en te markeren in ESEF-formaat (<i>European Single Electronic Format</i>), overeenkomstig Gedelegeerde Verordening (EU) 2018/815, waarin de RTS voor ESEF zijn gedefinieerd. De digitale financiële overzichten dienen te worden gepresenteerd in overeenstemming met het in artikel 3 van de Gedelegeerde Verordening (EU) <del>2018</del><u>2019</u>/815 gespecificeerd ESEF-formaat. <del>De</del><u>Het jaarrapport, met inbegrip van de</u> digitale geconsolideerde financiële overzichten <del>dienendient</del> te worden gemarkeerd overeenkomstig bovengenoemde Gedelegeerde Verordening en de daarin</p>	<p><b>A8.</b> De ESEF-vereisten die van toepassing zijn op emittenten met betrekking tot het opstellen van <u>het jaarrapport en</u> de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten en die relevant zijn voor de werkzaamheden van de commissaris zijn de volgende:</p> <p>(i) <del>De</del><u>Het jaarrapport, met inbegrip van de</u> digitale (geconsolideerde) financiële overzichten <del>die inen</del> het <del>jaarrapport zijn opgenomen,</del> <del>dienen</del><u>jaarverslag, dient</u> te worden opgesteld in XHTML-formaat;</p> <p>(ii) Bovendien, voor alle IFRS geconsolideerde financiële overzichten:</p> <p>a. De in bijlage II bij de Gedelegeerde Verordening vermelde informatie dient te worden gemarkeerd;</p> <p>b. Voor alle markeringen (met inbegrip van de op vrijwillige basis opgenomen markeringen van informatie die niet in bijlage II is vermeld):</p>

<p>gespecificeerde ESEF technische regulerings-normen (“RTS”). (par. A8)</p> <p>(ii) “RTS” (<i>Regulatory Technical Standards</i>): technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat bepaald door de Gedelegeerde Verordening <a href="#">2018/2019</a>/815. De RTS bevatten de technische specificaties voor het formaat en de markering van financiële overzichten waaraan de geïssueerde emittenten dienen te voldoen.</p> <p>(iii) “Gedelegeerde Verordening”: de Gedelegeerde Verordening (EU) <a href="#">2018/2019</a>/815 van de Commissie van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat.</p> <p>(iv) “Transparantierichtlijn”: de Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, zoals meer bepaald gewijzigd door Richtlijn 2013/50/EU van het Europees parlement en de Raad van 22 oktober 2013 tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, Richtlijn 2003/71/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het prospectus dat gepubliceerd moet worden</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- er wordt gebruikgemaakt van de markeertaal XBRL;</li> <li>- er wordt gebruikgemaakt van de in bijlage VI bij de Gedelegeerde Verordening vermelde basistaxonomie-elementen met de boekhoudkundige betekenis die het nauwst aansluit bij de informatie die wordt gemarkeerd, tenzij een extensietaxonomie-element wordt gecreëerd (bijvoorbeeld indien de gebruikmaking van een basistaxonomie-element leidt tot een verkeerde interpretatie van de boekhoudkundige betekenis van de gemarkeerde informatie) overeenkomstig bijlage IV bij de Gedelegeerde Verordening (de markeringen zijn in overeenstemming met de regels voorzien in artikel 6 van de Gedelegeerde Verordening).</li> </ul> <p>(iii) Bovendien, voor andere financiële overzichten dan de IFRS geconsolideerde financiële overzichten:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a. Voor alle markeringen (die door de emittent op vrijwillige basis zijn opgenomen):       <ul style="list-style-type: none"> <li>- er wordt gebruikgemaakt van de markeertaal XBRL;</li> <li>- er wordt, in voorkomend geval, gebruikgemaakt van het element van de door de lidstaat verstrekte relevante taxonomie (dit is een mogelijkheid waarvoor België nog niet heeft gekozen);</li> </ul> </li> <li>b. de markeringen zijn in overeenstemming met de regels voorzien in artikel 6 van de Gedelegeerde Verordening.</li> </ol>
---	---

wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel worden toegelaten en Richtlijn 2007/14/EG van de Commissie tot vaststelling van concrete uitvoeringsvoorschriften van een aantal bepalingen van Richtlijn 2004/109/EG.

- (v) “koninklijk besluit van 14 november 2007”: het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, zoals meer bepaald gewijzigd door het koninklijk besluit van 6 september 2021 met het oog op het uitstel van het gebruik van het Europees uniform elektronisch verslagleggingsformaat. Dit koninklijk besluit zet de Transparantierichtlijn gedeeltelijk om in Belgisch recht.
- (vi) “geviseerde emittenten”: de emittenten geviseerd door de bekendmaking van een jaarrapport in ESEF-formaat overeenkomstig het koninklijk besluit van 14 november 2007, zijnde de emittenten waarvan België de lidstaat van herkomst is (met inbegrip van degenen bedoeld in artikel 10, § 3 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten), voor zover zij effecten hebben uitgegeven die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt. (par. A9)
- (vii) “financieel instrument”: elk instrument dat behoort tot één van de categorieën opgenomen in artikel 2 van de wet van 2 augustus 2022 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.

**A9.** Voor Belgische emittenten die genoteerd zijn op een gereguleerde markt binnen de EU maar buiten België en waarvan België niet de lidstaat van herkomst is, die ook een jaarrapport in ESEF-formaat moeten opstellen, is de toepasselijke buitenlandse wetgeving van kracht.



<p>(viii) “effecten”: de effecten zoals gedefinieerd in artikel 2, § 1, 1° van het koninklijk besluit van 14 november 2007. Deze definitie komt overeen met die van “effecten” in de zin van de Transparantierichtlijn (zie ook par. A2).</p> <p>(ix) “jaarrapport”: het jaarlijks financieel verslag in de zin van artikel 12, § 2 van het koninklijk besluit van 14 november 2007, dat het volgende omvat:</p> <p>1° de gecontroleerde financiële overzichten;</p> <p>2° het jaarverslag;</p> <p>3° een verklaring van de bij de emittent terzake verantwoordelijke personen, met duidelijke vermelding van naam en functie, dat, voor zover hen bekend,</p> <p>a) de financiële overzichten, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;</p> <p>b) het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden;</p> <p>en</p> <p>4° het ondertekende verslag van de commissaris of van de met de controle van de jaarrekeningen belaste persoon.</p> <p>Het ESEF-formaat is van toepassing op het gehele jaarrapport.</p> <p>(x) “ Inline XBRL-instancedocument”: dit betreft het document dat</p>	
---	--

is opgesteld met behulp van de XBRL-standaard die verwijst naar de ESEF-taxonomie. Dit document komt overeen met het XHTML-bestand (leesbaar door de gebruiker en toegankelijk via een webbrowser) waarin de XBRL-markeringen (machineleesbaar) zijn opgenomen die de betekenis en aard van de gemarkeerde informatie specificeren. De combinatie van het Inline XBRL-instancedocument en de ESEF-taxonomie geeft een duidelijk inzicht in de inhoud van dit document.

- (xi) “digitale (geconsolideerde) financiële overzichten”: de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten in de vorm van een uniform elektronisch bestand, opgenomen in het jaarrapport, dat gestructureerde (of markeringen die alleen van toepassing zijn op geconsolideerde financiële overzichten) en machineleesbare gegevens combineert met de presentatie van een door de gebruiker leesbaar activiteitenverslag van de emittent volgens de Inline XBRL-standaard, overeenkomstig de ESEF-vereisten. Wanneer het geconsolideerde financiële overzichten betreft, worden deze laatste opgesteld in overeenstemming met ofwel de IFRS zoals goedgekeurd op grond van Verordening (EG) nr. 1606/2002, ofwel de IFRS zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder a), van Beschikking 2008/961/EG.
- (xii) “basistaxonomie”: de gecombineerde reeks van de taxonomie-elementen die zijn beschreven in bijlage VI van de Gedelegeerde Verordening ~~2018~~2019/815 en de volgende verzameling van links:
- a) de *presentation linkbase* (XBRL-technische term die een relatiebestand aanduidt), die de taxonomie-elementen groepeert;

- b) de *calculation linkbase*, die de rekenkundige verhoudingen tussen taxonomie-elementen uitdrukt;
- c) de *label linkbase*, die de betekenis van elk taxonomie-element beschrijft;
- d) de *definition linkbase*: het voorstelt en drukt uit de dimensionale verhoudingen van de basistaxonomie-elementen.

(xiii) “extensietaxonomie”: de gecombineerde reeks van taxonomie-elementen en de volgende verzameling van links, allebei gecreëerd door de emittent:

- a) de *presentation linkbase*, die de taxonomie-elementen groepeert;
- b) de *calculation linkbase*, die de rekenkundige verhoudingen tussen taxonomie-elementen uitdrukt;
- c) de *label linkbase*, die de betekenis van elk taxonomie-element beschrijft;
- d) de *definition linkbase*: door het definiëren van de *linkbase*, waarborgt het de dimensionale geldigheid (cf. de assen die het mogelijk maken om de feiten te differentiëren en te classificeren die bestaan uit een waarde of informatie die is gemarkeerd met een taxonomie-element) van het resulterende iXBRL-instancedocument tegenover de extensietaxonomie.

Met de extensietaxonomie kunnen gebruikers de basistaxonomie aanvullen om nieuwe elementen te definiëren of de verhoudingen en eigenschappen van elementen (presentatie, berekening, labels, enz.) te wijzigen zonder het origineel te wijzigen, bijvoorbeeld indien de gebruikmaking van een basistaxonomie-element leidt tot

<p>een verkeerde interpretatie van de boekhoudkundige betekenis van de gemarkeerde informatie.</p> <p><i>(xiv) “ISAE 3000”: ISAE 3000 (Herzien), Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie, zoals beoogd door de norm inzake de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) en ISAE 3400 in België, aangenomen door de Raad van het IBR op XX en goedgekeurd door de HREB op XX en door de minister bevoegd voor Economie op XX (publicatie van het advies in het Belgisch Staatsblad van XX, p. XX).</i></p>	
---	--

## Vereiste werkzaamheden en toepassingsmodaliteiten

### I. Algemene bepalingen

#### I.1. Deontologische beginselen

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>8.</b> De commissaris dient de deontologische beginselen na te leven zoals vastgesteld door de wet van 7 december 2016 en dient de in België van kracht zijnde wetgeving en regelgeving na te leven die van toepassing is in het kader van zijn opdracht.</p>	

#### I.2. Aard van de opdracht

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>9.</b> De opdracht van de commissaris bestaat eruit een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat het formaat <a href="#">van het jaarrapport</a> en de XBRL-markering van de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten van</p>	

de emittent in alle van materieel belang zijnde opzichten werden opgesteld in overeenstemming met de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening en de Transparantierichtlijn. (zie par. 6 van onderhavige norm)	
---	--

### I.3. Opdrachtbrief

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>10.</b> Voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht dient de commissaris, overeenkomstig artikel 21 van de wet van 7 december 2016, van het bestuursorgaan een opdrachtbrief te verkrijgen. Aangezien de te verstrekken zekerheid over de naleving van de ESEF-vereisten volgens de Europese Commissie<sup>8</sup> geïntegreerd moet zijn in de wettelijke controle van de (geconsolideerde) financiële overzichten, dient de commissaris de opdrachtvoorwaarden op te nemen in de opdrachtbrief met betrekking tot de wettelijke controle van de (geconsolideerde) financiële overzichten van de emittent.</p> <p><b>11.</b> De commissaris dient de volgende paragraaf op te nemen in de opdrachtbrief met betrekking tot de wettelijke controle van de (geconsolideerde) financiële overzichten:</p> <p><i>“- Controleren, overeenkomstig de norm inzake de controle van de overeenstemming van <del>de financiële overzichten</del> het jaarrapport met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF), of het formaat [van] [en de markering van informatie in] de [geconsolideerde] financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand in ESEF-formaat opgenomen in het jaarrapport van [naam van de emittent] per xx xxxx 20xx in alle van materieel belang zijnde</i></p>	

<sup>8</sup> Mededeling van 6 november 2020 “Interpretatieve mededeling van de Commissie inzake de opstelling, controle en bekendmaking van de financiële overzichten die zijn opgenomen in de jaarlijkse financiële verslagen die zijn opgesteld overeenkomstig Gedelegeerde Verordening (EU) [2018/2019](#)/815 van de Commissie betreffende het uniform elektronisch verslagleggingsformaat (ESEF)”.

opzichten werden opgesteld in overeenstemming met de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

- Een conclusie formuleren, in overeenstemming met de bovengenoemde norm en de bijkomende norm (herziene versie [2021-2023](#)) over de naleving van de ESEF-vereisten in het commissarisverslag.”

~~In het geval dat paragraaf 39 van onderhavige norm van toepassing is, dient de commissaris aan zijn opdrachtbrief een addendum op te stellen waarin naar ISAE 3000 (Herzien) wordt verwezen.~~

#### I.4. Het plannen van de opdracht

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>12.</b> De commissaris dient de opdracht zo te plannen dat deze op effectieve wijze wordt uitgevoerd, met inbegrip van het bepalen van de reikwijdte, timing en richting van de opdracht. Dit omvat ook het bepalen van de aard, timing en omvang van de geplande werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd om zijn doelstelling te bereiken. (par. A10)</p>	<p><b>A10.</b> Het is van belang dat de commissaris de timing voor het verkrijgen van het elektronisch jaarrapport dat de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten bevat, met de emittent bespreekt om zijn conclusie over de naleving van de ESEF-vereisten in zijn commissarisverslag te kunnen formuleren.</p>

#### I.5. Documentatie

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>13.</b> Bij de uitvoering van zijn opdracht dient de commissaris van het bestuursorgaan de nodige gegevens te verkrijgen en te documenteren, die kunnen dienen om de werkzaamheden die hij heeft verricht te onderbouwen.</p>	<p><b>A11.</b> De commissaris kan de uitgevoerde werkzaamheden documenteren in een afzonderlijke sectie van het controledossier.</p>

<p><b>14.</b> De commissaris dient de uitgevoerde werkzaamheden te documenteren op passende wijze en in overeenstemming met de verplichtingen die gelden voor andere assurance-opdrachten. (par. A11)</p>	
---	--

## II. Uit te voeren werkzaamheden

### II.1. Materialiteit

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>15.</b> De commissaris dient materialiteit in aanmerking te nemen (par. A12, A13, A14, A15):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) Bij het plannen en uitvoeren van de assurance-opdracht, met inbegrip van het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden; en</li> <li>(ii) In voorkomend geval, bij het evalueren of de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten geen afwijking van materieel belang bevatten.</li> <li>(iii) Bij het formuleren van zijn conclusie inzake de naleving van de ESEF-vereisten.</li> </ul> <p><b>16.</b> De commissaris dient na te gaan of alle in bijlage II, punt 1, van de gedelegeerde verordening bedoelde bedragen zijn gemarkeerd en mag in dit verband dus geen materialiteitsdrempel toepassen.</p>	<p><b>A12.</b> Het bepalen van materialiteit door de commissaris is een kwestie van professionele oordeelsvorming en wordt beïnvloed door de perceptie die de commissaris heeft van de behoeften aan financiële informatie welke de gebruikers van de (geconsolideerde) financiële overzichten hebben.</p> <p><b>A13.</b> Verwacht wordt dat het uitgangspunt voor het bepalen van de materialiteitsdrempel gedefinieerd in paragraaf 15(ii) van onderhavige norm de materialiteitsdrempel zal zijn die gehanteerd wordt bij de controle (audit) van de (geconsolideerde) financiële overzichten die aan XBRL-markering zijn onderworpen. Rekening houden met de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten die voortvloeien uit de specifieke kenmerken van de gemarkeerde informatie, evenals met de behoeften en verwachtingen van de gebruikers van deze informatie, kan eventueel een impact hebben op het bepalen van de materialiteitsdrempel.</p> <p><b>A14.</b> Materialiteit betreft zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten. Een kwalitatief aspect betreft, bijvoorbeeld, de keuze door</p>



	<p>de geïsoleerde emittenten van de taxonomie voor het markeren van informatie in de geconsolideerde financiële overzichten. Een kwantitatief aspect betreft, bijvoorbeeld, een post die fout gemarkeerd is, maar die beperkt van omvang is (en die bij de wettelijke controle van de financiële overzichten niet als materieel zal zijn aangemerkt, en die ook in het kader van een opdracht volgens deze norm als niet materieel kan worden aangemerkt).</p> <p><b>A15.</b> Een verkeerde keuze van de taxonomie heeft bijvoorbeeld niet altijd invloed op het getrouw beeld en kan daarom worden behandeld als een reclassificatie. Vervolgens zou moeten worden beoordeeld of de niet-reclassificatie al dan niet aanvaardbaar is, rekening houdend met de materialiteit, en dit punt in de bevestigingsbrief op te nemen.</p>
--	--

*II.2. Het inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang*

<b>VEREISTE WERKZAAMHEDEN</b>	<b>TOEPASSINGSMODALITEITEN</b>
<p><b>17.</b> Op basis van zijn inzicht dient de commissaris:</p> <p>(i) risico's op een afwijking van materieel belang in <u>het digitale jaarrapport en</u> de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten te identificeren en in te schatten; deze risico's kunnen hoofdzakelijk betrekking hebben op het feit dat (par. A16):</p> <p>a. niet alle informatie is gemarkeerd in overeenstemming met de in de Gedelegeerde Verordening beschreven vereisten (volledigheid van de markering);</p>	<p><b>A16.</b> Bij wijze van voorbeeld volgt hieronder een niet-limitatieve lijst van risico's gebaseerd op de RTS voor ESEF:</p> <p>(i) Volledigheid van de markering</p> <p>a. Niet alle cijfers in de primaire overzichten van de geconsolideerde financiële overzichten zijn gemarkeerd;</p> <p>b. Niet alle toelichtingen in de IFRS geconsolideerde financiële overzichten zijn gemarkeerd zoals gespecificeerd in Bijlage II bij de RTS (van toepassing op de boekjaren die beginnen op of na 1</p>

<p>b. bepaalde informatie niet juist is gemarkeerd (precisie en nauwkeurigheid van de markering);</p> <p>c. niet aan bepaalde technische specificaties zoals opgenomen in de Gedelegeerde Verordening is voldaan (formaat van <del>de</del> <b>financiële overzichten</b> <u>het jaarrapport</u> en de markeringen).</p> <p>(ii) werkzaamheden op te zetten en uit te voeren om in te spelen op de ingeschatte risico's en om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen om zijn conclusie te onderbouwen.</p> <p><b>18.</b> Indien de commissaris bij de uitvoering van zijn opdracht afwijkingen van materieel belang vaststelt, zal hij dit met het bestuursorgaan moeten mededelen. Indien dit niet wordt gecorrigeerd, dan zal de commissaris de gevolgen hiervan voor zijn conclusie moeten beoordelen in het tweede deel van zijn verslag.</p>	<p>januari 2022, zijnde één jaar na de markering van de primaire overzichten van de geconsolideerde financiële overzichten);</p> <p>c. Niet alle vereiste markeringen met betrekking tot de identificatie van de entiteit zijn opgenomen.</p> <p>(ii) Precisie en nauwkeurigheid van de markering</p> <p>a. De gemarkeerde informatie komt niet overeen met de voor gebruikers leesbare informatie in de digitale geconsolideerde financiële overzichten;</p> <p>b. Aantallen die in de primaire overzichten van de IFRS geconsolideerde financiële overzichten zijn vermeld, zijn gemarkeerd met een inadequaat contextelement (bijv. jaarbegin of jaareinde; debet /credit; schaalvergroting (d.w.z. miljoenen / duizenden));</p> <p>c. De boekhoudkundige betekenis van een getal of gemarkeerde informatie wordt verkeerd weergegeven als gevolg van de selectie van een ongepaste markering in de basistaxonomie;</p> <p>d. De te markeren informatie is niet juist gemarkeerd met gebruikmaking van de in de ESEF-vereisten beschreven basistaxonomie (bijlage II bij de Gedelegeerde Verordening) of de extensietaxonomie is niet terecht gebruikt, en/of de met behulp van deze extensies gemarkeerde informatie is niet juist verankerd (<i>anchoring</i>) aan de basistaxonomie.</p> <p>(iii) Technische specificaties</p> <p>a. Het formaat van het jaarrapport wordt niet in acht genomen overeenkomstig artikel 3 van de Gedelegeerde Verordening;</p>
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> <li>b. De markeertaal XBRL zoals gespecificeerd in artikel 4, 4. van de Gedelegeerde Verordening wordt niet gebruikt;</li> <li>c. De Inline XBRL-specificaties (iXBRL) die zijn opgenomen in bijlage II van de Gedelegeerde Verordening worden niet in acht genomen;</li> <li>d. De markerings- en indieningsregels in bijlage IV van de Gedelegeerde Verordening worden niet in acht genomen.</li> </ul>
--	--

### II.3. Interne beheersing

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>19.</b> In het kader van zijn werkzaamheden op <u>het digitale jaarrapport en</u> de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten en de andere omstandigheden van deze opdracht, dient de commissaris voldoende inzicht te verwerven in de interne beheersing die voor de opdracht relevant is met betrekking tot het opstellen van <u>het digitale jaarrapport en</u> de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten. In voorkomend geval, toetst de commissaris de effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het opstellen van <u>het digitale jaarrapport en</u> de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten. De interne beheersingsmaatregelen betreffen meer bepaald de volgende elementen (par. A17):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) het proces van het opstellen van <u>deze digitale dit digitaal jaarrapport met inbegrip van de</u> (geconsolideerde) financiële overzichten;</li> <li>(ii) de wijze waarop de emittent zich heeft vergewist van de competentie van de personen binnen of buiten de entiteit die met</li> </ul>	<p><b>A17.</b> Overeenkomstig ISA 315 kan de commissaris beslissen om zich, tot op zekere hoogte, te baseren op de relevante interne beheersingsmaatregelen die door de emittent zijn opgezet, nadat hij onderbouwende informatie over de effectiviteit van deze interne beheersingsmaatregelen heeft verkregen, om zijn daaropvolgende gegevensgerichte controles te beperken.</p>

<p>het opstellen van <del>de</del> <u>de</u> <u>digitale jaarrapport met inbegrip van de (geconsolideerde)</u> financiële overzichten <del>belast zijn</del>;</p> <p>(iii) de gebruikte IT-tools;</p> <p>(iv) de interne beheersingsmaatregelen die door de entiteit zijn opgezet en geïmplementeerd om afwijkingen in de presentatie van <del>de</del> <u>de</u> <u>digitale jaarrapport met inbegrip van de (geconsolideerde)</u> financiële overzichten in ESEF-formaat te voorkomen, te detecteren of te corrigeren.</p>	
--	--

*II.4. Uit te voeren werkzaamheden en uitvoering van de opdracht*

<b>VEREISTE WERKZAAMHEDEN</b>	<b>TOEPASSINGSMODALITEITEN</b>
<p><b>20.</b> De commissaris dient de geschikte uit te voeren procedures te selecteren, overeenkomstig ISA 320. (par. A18)</p> <p><b>21.</b> Om een conclusie tot uitdrukking te kunnen brengen over de overeenstemming van <u>het jaarrapport, met inbegrip van</u> de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten van de entiteit met de ESEF-vereisten, dient de commissaris:</p> <p>(i) Met betrekking tot het formaat van de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten:</p> <p>a. te controleren of <del>de</del> <u>de</u> digitale <u>jaarrapport met onder andere de</u> (geconsolideerde) financiële overzichten <u>en het jaarverslag</u> in XHTML-formaat <del>zijn</del> <u>zijn</u> opgesteld overeenkomstig artikel 3 van de Gedelegeerde Verordening; en</p>	<p><b>A18.</b> Bij een opdracht met redelijke mate van zekerheid met betrekking tot de controle van de ESEF-vereisten kan de commissaris gebruikmaken van een combinatie van toetsingen van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte werkzaamheden.</p>

b. te controleren of ~~de~~ het digitale jaarrapport met onder andere de (geconsolideerde) financiële overzichten en het jaarverslag in XHTML-formaat in overeenstemming zijn met die welke het voorwerp zijn geweest van de wettelijke controle van de (geconsolideerde) financiële overzichten. In dat geval dient de commissaris te controleren of deze overeenstemmen met die waarop hij zijn werkzaamheden heeft uitgevoerd (zie ~~par. en~~ dient na te gaan of het jaarverslag is opgenomen in het digitale jaarrapport dat door de vennootschap wordt gepubliceerd (zie par. 24).

In het geval van niet-IFRS geconsolideerde financiële overzichten, blijven de werkzaamheden van de commissaris beperkt tot de punten (i)a en (i)b hierboven.

(ii) In voorkomend geval, dient de commissaris, met betrekking tot de markering van de digitale geconsolideerde financiële overzichten, om hem in staat te stellen voldoende en geschikte onderbouwende informatie te verkrijgen ter beoordeling van de naleving van de ESEF-vereisten overeenkomstig de artikelen 4, 5, 6 en 7 van de Gedelegeerde Verordening, de volgende werkzaamheden uit te voeren (par. A19):

a. Verkrijgen van een inzicht in de processen van de door de emittent gevolgde werkwijze bij het toepassen van de XBRL-markering op zijn digitale geconsolideerde financiële overzichten en van de interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de certificering, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het

**A19.** De op te zetten gegevensgerichte werkzaamheden zullen over het algemeen bestaan uit een combinatie van:

- (i) Het met behulp van software valideren dat de iXBRL-bestanden voldoen aan de technische specificaties;
- (ii) Het bepalen hoe om te gaan (inclusief het uitvoeren van verdere werkzaamheden) met de uitkomsten van de validaties.

tot uitdrukking brengen van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen die een redelijke mate van zekerheid dienen te verschaffen over het feit dat het formaat en de XBRL-markering van de digitale geconsolideerde financiële overzichten in alle materiele opzichten in overeenstemming zijn met de ESEF RTS;

- b. Indien hij dit nodig acht, het verkrijgen van voldoende en geschikte onderbouwende informatie over de effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de XBRL-markering van de digitale geconsolideerde financiële overzichten van de emittent (zie par. 19);
- c. Het afstemmen van de gemarkeerde gegevens met de gecontroleerde geconsolideerde financiële overzichten van de emittent;
- d. Het beoordelen van de volledigheid en getrouwheid van de door de emittent opgestelde markering van de digitale geconsolideerde financiële overzichten;
- e. Het beoordelen van het geschikt zijn van de keuzes door de emittent van de basistaxonomie-elementen;
- f. In voorkomend geval, het beoordelen van het geschikt zijn van de creatie door de emittent van elementen in de extensietaxonomie.
- g. Het afstemmen van de gemarkeerde informatie met het controledossier.

**A20.** De controle van het jaarrapport en de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten zal vaak worden uitgevoerd met behulp van auditsoftware waarmee geautomatiseerd kan worden nagegaan of aan de technische specificaties die gelden voor de specifieke verslaggeving is voldaan. Daarnaast kan dergelijke software voor een gebruiker leesbare verslagen opstellen die het mogelijk maken om de volledigheid en juistheid van de markering (inclusief metadata) te controleren en eventuele afwijkingen van de technische specificaties te beoordelen.

<p><b>22.</b> In het kader van de te plannen werkzaamheden, dient de commissaris ook in overweging te nemen hoe betrouwbaar de voor de werkzaamheden gebruikte software is. (par. A20)</p> <p><b>23.</b> Wanneer de commissaris overweegt om een deskundige in te schakelen, meer bepaald op het gebied van informatietechnologie, dient hij de vereisten van ISA 620 toe te passen.</p> <p><b>24.</b> De commissaris dient na te gaan of <u>het jaarrapport met inbegrip van o.a. de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten en het digitale jaarverslag</u> overeenstemmen met de stukken waarop zijn controle betrekking had, overeenkomstig paragraaf 121 van de bijkomende norm (herziene versie <u>20212023</u>) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's). (par. A 21)</p>	<p>Wanneer van een extensietaxonomie gebruik wordt gemaakt, kan dergelijke software ook helpen om de technische aspecten en de semantiek hiervan te onderzoeken.</p> <p><b>A21.</b> In de praktijk kunnen verschillende versies van <u>het jaarrapport en</u> de (geconsolideerde) financiële overzichten bestaan in verschillende formaten (PDF, XBRL, ESEF). In voorkomend geval moeten dan ook aansluitingen worden gemaakt tussen de versie <u>van de (geconsolideerde) financiële overzichten</u> in ESEF-formaat, de gecontroleerde versie en de versie die bij de NBB en/of de FSMA is neergelegd.</p>
--	---

### III. Schriftelijke bevestigingen

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><b>25.</b> De commissaris dient de verantwoordelijke partij(en) te verzoeken om een schriftelijke bevestiging (par. A22):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) dat zij aan de commissaris alle informatie hebben verschaft waarvan de geschikte partij(en) weten dat deze voor de opdracht relevant is;</li> <li>(ii) van de meting of evaluatie van het onderliggend onderzoeksobject ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria, met inbegrip dat alle relevante aangelegenheden in de informatie over het onderzoeksobject zijn weergegeven.</li> </ul>	<p><b>A22.</b> De schriftelijke bevestigingen kunnen worden opgenomen in de bevestigingsbrief met betrekking tot de wettelijke controle van de (geconsolideerde) financiële overzichten.</p>

Indien de commissaris, ter aanvulling op vereiste bevestigingen, bepaalt dat het noodzakelijk is om één of meerdere schriftelijke bevestigingen te verkrijgen ter onderbouwing van overige assurance-informatie die voor de (geconsolideerde) financiële overzichten relevant is, dient hij om dergelijke andere schriftelijke bevestigingen te verzoeken.

**26.** De schriftelijke bevestigingen moeten minimum de volgende bevestigingen opnemen :

- (i) Het bestuursorgaan van de emittent erkent zijn verantwoordelijkheid voor het opstellen van het jaarrapport, inclusief de (geconsolideerde) financiële overzichten, in ESEF-formaat, overeenkomstig de Gedelegeerde Verordening.
- (ii) Het bestuursorgaan van de emittent bevestigt dat het XHTML-bestand van het jaarrapport geen uitvoerbare codes bevat die bewust de presentatie van het jaarrapport in verschillende webbrowsers zouden kunnen beïnvloeden.
- (iii) Het bestuursorgaan van de emittent bevestigt dat de niet-gecorrigeerde afwijkingen met betrekking tot de naleving van de ESEF-vereisten, afzonderlijk of gezamenlijk, niet van materieel belang zijn met betrekking tot het jaarrapport als geheel. In voorkomend geval zou een lijst van niet-gecorrigeerde onjuistheden aan de bevestigingsbrief kunnen worden gehecht.

**27.** Wanneer de schriftelijke bevestigingen betrekking hebben op aangelegenheden die voor de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten van materieel belang zijn, dient de commissaris:



<p>(i) de redelijkheid ervan en consistentie met andere verkregen onderbouwende informatie te evalueren, met inbegrip van overige (mondelinge of schriftelijke) bevestigingen; en</p> <p>(ii) te overwegen of er van degenen die bevestigingen maken kan worden verwacht dat zij over specifieke aangelegenheden goed zijn geïnformeerd.</p> <p><b>28.</b> De datum van de schriftelijke bevestigingen dient zo dicht als praktisch uitvoerbaar is bij, maar niet na, de datum van het verslag van de commissaris te liggen.</p> <p><del>29.</del> Wanneer de datum van bekendmaking door de emittent van het jaarrapport in de vorm van een elektronisch bestand de commissaris niet toelaat om te beschikken over een redelijke termijn om zijn opmerkingen en conclusie in het commissarisverslag op te nemen, dient hij het management te verzoeken om een schriftelijke bevestiging te verschaffen dat de definitieve versie van het (de) document(en) aan de commissaris verschaft zal worden wanneer dit (deze) beschikbaar is (zijn) en voorafgaand aan de publicatie ervan door de entiteit, zodat de commissaris de door deze norm vereiste procedures kan voltooien. (par. A23)</p> <p><b>30-29.</b> In geval van gevraagde schriftelijke bevestigingen die niet verstrekt zijn of niet betrouwbaar zijn, zal de commissaris de impact ervan in zijn verslag beoordelen.</p>	<p><del>A23.</del> Het begrip “redelijke termijn” wordt overgelaten aan de beoordeling door en de professionele oordeelsvorming van de commissaris.</p>
---	---

## IV. Conclusie en verslag

### IV1. Het vormen van de conclusie

VEREISTE WERKZAAMHEDEN	TOEPASSINGSMODALITEITEN
<p><del>31</del><u>30</u>. De commissaris dient naar aanleiding van zijn werkzaamheden een conclusie te vormen over het feit dat het formaat <u>van het jaarrapport</u> en de XBRL-markering van de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten werden opgesteld in overeenstemming met de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening. (par. <del>A24</del><u>A23</u>)</p> <p><del>32</del><u>31</u>. De opdracht met betrekking tot de ESEF-vereisten wordt uitgevoerd in het kader van de wettelijke controleopdracht, maar het oordeel met een redelijke mate van zekerheid is geen controleoordeel en wordt opgenomen in het tweede deel van het commissarisverslag. De commissaris dient derhalve te verwijzen naar de vereisten van de bijkomende norm (herziene versie <del>2021</del><u>2023</u>) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's).</p> <p><del>33</del><u>32</u>. Na afloop van zijn werkzaamheden dient de commissaris bij het vormen van zijn conclusie het volgende in overweging te nemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) het voldoende en geschikt zijn van de verkregen informatie; en</li> <li>(ii) het evalueren of de niet-gecorrigeerde afwijkingen, afzonderlijk of gezamenlijk, van materieel belang zijn.</li> </ul> <p><del>34</del><u>33</u>. De commissaris dient een conclusie zonder voorbehoud te vormen wanneer de werkzaamheden die hij heeft uitgevoerd hem in staat hebben gesteld voldoende en geschikte onderbouwende informatie te</p>	<p><del>A24</del><u>A23</u>. De conclusie van de commissaris heeft ook betrekking op eventuele informatie in het jaarrapport die de emittent op vrijwillige basis zou hebben gemarkeerd.</p> <p><del>A25</del><u>A24</u>. Onder meer de volgende situaties zouden kunnen, <u>als geheel beschouwd</u>, leiden tot een conclusie zonder voorbehoud:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) de commissaris heeft de werkzaamheden van onderhavige norm zonder beperking kunnen uitvoeren;</li> </ul>

verkrijgen over het feit dat het formaat van het jaarrapport en de XBRL-markering van de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten voldoen aan de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening. (par. A25A24)

**35-34.** De commissaris dient een conclusie met voorbehoud te vormen wanneer één of meer afwijkingen van materieel belang zijn vastgesteld met betrekking tot de toepasselijke bepalingen van de Gedelegeerde Verordening, maar waarvan hij het (mogelijk) effect niet van diepgaande invloed acht ten aanzien van het jaarrapport met inbegrip van de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten.

**36-35.** De commissaris dient een afkeurende conclusie te vormen over de naleving van het ESEF-formaat wanneer de afwijking(en) van materieel belang van diepgaande invloed is (zijn) ten aanzien van het jaarrapport met inbegrip van de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten. (par. A26A25)

**37-36.** De commissaris dient een onthouding van conclusie te formuleren over de naleving van het ESEF-formaat wanneer hij niet in staat is geweest voldoende en geschikte onderbouwende informatie te verkrijgen en hij het (mogelijk) effect van diepgaande invloed acht ten aanzien van het jaarrapport met inbegrip van de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten. (par. A27A26)

**38-37.** In voorkomend geval, op grond van zijn werkzaamheden, wanneer de datum van bekendmaking door de emittent van het jaarrapport in de vorm van een elektronisch bestand de commissaris niet toelaat om te beschikken over een redelijke termijn om zijn opmerkingen en conclusie in het commissarisverslag op te wanneer de emittent zich in de omstandigheden bevindt zoals omschreven in paragraaf 29 van deze

- (ii) de eventuele afwijkingen van materieel belang die hij na afloop van zijn werkzaamheden heeft geïdentificeerd, werden gecorrigeerd;
- (iii) hij heeft de eventuele na afloop van zijn werkzaamheden geïdentificeerde afwijkingen als niet van materieel belang zijnde beschouwd.

**A26-A25.** Onder meer de volgende situaties—zouden kunnenvoorbeelden leiden tot een afkeurende conclusie:

- (i) één van de schaalattributen is verkeerd en leidt er bijvoorbeeld toe dat bedragen in duizenden euro's worden gemarkeerd in miljoenen euro's;
- (ii) de omzet van een industriële onderneming wordt gemarkeerd met een markering die overeenkomt met financiële opbrengsten;
- (iii) de financiële overzichten in XHTML-formaat komen niet overeen met de gecontroleerde of verkorte financiële overzichten.

**A27-A26.** Onder meer de volgende situaties zouden kunnen leiden tot een verklaring van onthouding van conclusie met betrekking tot de naleving van de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening:

- (i) het XHTML-bestand of het zip-bestand met de (geconsolideerde) financiële overzichten in ESEF-formaat kan niet door de commissaris worden geopend (cf. blokkerende technische fout) ;
- (ii) de XHTML-versie van de (geconsolideerde) financiële overzichten werd niet meegedeeld aan de commissaris.

~~norm (d.w.z. het jaarrapport in ESEF formaat werd niet tijdig overhandigd opdat de commissaris in zijn commissarisverslag een conclusie kan vormen), dient de commissaris dit te vermelden in zijn commissarisverslag in de sectie betreffende ESEF. (par. ~~A28A27, en A29A28 en A29~~)~~

~~De commissaris zal zijn werkzaamheden en de door deze norm vereiste procedures dienen te voltooien wanneer hem de definitieve versie van het jaarrapport in ESEF formaat zal worden verschaft.~~

Bovendien dient hij de sectie III.19 van de bijkomende norm (herziene versie ~~2021~~2023) bij de in België van toepassing zijnde ISA's toe te passen, in het bijzonder paragraaf 111quinquies. Hij dient tevens gebruik te maken van de secties opgenomen in het modelverslag 2.5., zoals bepaald door paragraaf 111nonies van voormelde bijkomende norm.

~~**39.38.** Indien de geïsoleerde emittent zijn jaarrapport, met inbegrip van zijn (geconsolideerde) financiële overzichten, in ESEF-formaat opstelt nadat het commissarisverslag is opgesteld, dan dient de commissaris op contractuele basis met het oog op het verstrekken van een redelijke mate van zekerheid een afzonderlijk verslag op te stellen overeenkomstig ISAE 3000 (Herzien), Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (zie modelverslag in bijlage 1 van deze norm). (par A30)dit aangeven in de sectie betreffende de controle van de naleving van het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF) in zijn verslag in overeenstemming met paragraaf 111quinquies van de Bijkomende norm (herziene versie 2023).~~

~~**A27.** Het begrip "redelijke termijn" wordt overgelaten aan de beoordeling door en de professionele oordeelsvorming van de commissaris.~~

~~**A28.** Indien de commissaris financiële overzichten in een ander formaat dan ESEF ontvangt, en hij in staat is zijn commissarisverslag binnen de wettelijke termijnen op te stellen, dient er geen verslag van niet-bevinding te worden uitgebracht, hoewel ESEF het officiële formaat voor (geconsolideerde) financiële overzichten is. De geïsoleerde emittent zal in een later stadium, na de opstelling van het commissarisverslag, aan de ESEF-voorschriften moeten voldoen.~~

~~**A29.** Het feit dat de geïsoleerde emittent de (geconsolideerde) financiële overzichten niet in ESEF-formaat (bijvoorbeeld in PDF-formaat) heeft opgesteld, betekent niet dat de commissaris zijn commissarisverslag niet dient op te stellen.~~

~~**A30.** In deze context, indien het verslag overeenkomstig ISAE 3000 zoals bepaald door paragraaf 39 van onderhavige norm, na de algemene vergadering wordt opgesteld, dient er geen rekening te worden gehouden met gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan tussen de opstelling van het commissarisverslag en het ISAE 3000-verslag.~~

~~**A31.** Betrokken partijen dienen kennis genomen te hebben van de conclusie van de commissaris over de naleving door de emittent van het ESEF formaat. In het belang van transparantie is het van belang dat dit ISAE 3000-verslag openbaar wordt gemaakt, bijvoorbeeld door het te publiceren op de website van de emittent.~~

~~Indien de commissaris als gevolg van zijn werkzaamheden een of meer afwijkingen van materieel belang vaststelt, dient hij deze aangelegenheid aan het bestuursorgaan te signaleren en, in voorkomend geval, het oordeel van het afzonderlijk verslag aan te passen overeenkomstig de paragrafen 35 tot en met 37 van deze norm.~~

~~De commissaris dient ervoor zorgen dat alle betrokken partijen, waaronder de aandeelhouders, worden geïnformeerd van het oordeel die is opgenomen in het afzonderlijke verslag opgesteld overeenkomstig ISAE 3000 (Herzien). Wanneer de commissaris vaststelt dat de emittent niet de nodige maatregelen heeft genomen om dit te doen, en dat het afzonderlijke verslag niet openbaar is gemaakt, dient de commissaris, in overeenstemming met paragraaf 111quinquies, tweede alinea, van de bijkomende norm (herzien in 2021), het bestuursorgaan van de emittent hiervan op de hoogte te stellen en dit feit te melden aan de FSMA. (par. A31)~~

**40-39.** In het kader van een OOB (Organisatie van openbaar belang) die niet voldoet aan de verplichtingen om haar jaarrapport, met inbegrip van de (geconsolideerde) financiële overzichten, in ESEF-formaat op te stellen, dient de commissaris dit te melden aan de bevoegde autoriteiten die toezicht houden op die OOB, overeenkomstig artikel 12 van Verordening 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie. Bovendien dient de commissaris dit punt te vermelden in zijn aanvullend verslag dat bestemd is voor de auditcomité, of in voorkomend geval, het orgaan

dat soortgelijke functies uitoefent, zoals bepaald in artikel 11, §2, k), van de bovengenoemde verordening.

**41.40.** Voor vrije vertalingen van jaarrapporten, inclusief de (geconsolideerde) financiële overzichten (d.w.z. niet-officiële versies) die in ESEF-formaat worden gepresenteerd en gemarkeerd, dient de commissaris te controleren of ze overeenstemmen met het formaat van het jaarrapport en de (geconsolideerde) financiële overzichten waarop de commissaris zijn werkzaamheden heeft uitgevoerd. (~~par. A32~~) (zie procedures in paragraaf 111septies van de bijkomende norm (herziene versie 2021-2023) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's)

**42.41.** Wanneer er meerdere officiële versies (zie par. ~~A32~~A3029) in verschillende talen zijn van het jaarrapport met inbegrip van de (geconsolideerde) financiële overzichten die niet allemaal zijn gepresenteerd in XHTML-formaat en/of gemarkeerd overeenkomstig de ESEF-vereisten, en van de commissaris wordt verwacht dat hij een officieel commissarisverslag opstelt (ondertekend verslag dat niet uit een vrije vertaling bestaat) over elke versie, dient deze laatste een onthouding van conclusie omtrent het ESEF-formaat te formuleren in het verslag dat betrekking heeft op de versie van de financiële overzichten die niet zijn gepresenteerd in XHTML-formaat en/of gemarkeerd overeenkomstig de ESEF-vereisten. (~~par. A33~~)

**43.42.** Paragraaf ~~41~~2 van onderhavige norm is ook van toepassing op ondertekende versies van het commissarisverslag die betrekking hebben op vertaalde en niet-officiële financiële overzichten en die niet in ESEF-formaat zijn opgesteld. (zie procedures in paragraaf 111octies

**A32-A30.** Alleen de officiële versie(s) van de geconsolideerde financiële overzichten die in het Belgische officiële mechanisme voor de opslag van gereguleerde informatie (STORI) van de FSMA moeten worden gepubliceerd, dient (dienen) te worden gemarkeerd in het ESEF-formaat.

De officiële versie(s) bestemd voor neerlegging bij de NBB overeenkomstig artikel 3:34 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, dient (dienen) niet in het ESEF-formaat te worden opgesteld, aangezien de NBB de neerlegging van (geconsolideerde) jaarrekeningen in dit formaat niet toestaat.

Bovendien bepaalt artikel 10 van de wet van 2 augustus 2002 in bepaalde situaties dat het jaarrapport in meerdere talen dient te worden opgesteld, waarbij soms de keuze tussen bepaalde talen

van de bijkomende norm (herziene versie 2021-2023) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's)).

43. In het kader van het commissarisverslag bij de financiële overzichten die bij de NBB zijn gepubliceerd, zijn de werkzaamheden van paragraaf 412 van deze norm niet van toepassing en moet de commissaris in de sectie betreffende het European Single Electronic Format (ESEF) verwijzen naar de plaats waar de versie(s) van de (geconsolideerd) financiële overzichten die daadwerkelijk zijn opgesteld in overeenstemming met de ESEF-vereisten, kunnen worden gevonden.

44. De conclusie over de naleving van de ESEF-vereisten hoeft geen impact te hebben op het oordeel over het getrouw beeld van de (geconsolideerde) financiële overzichten in het kader van de wettelijke jaarrekeningcontrole. De commissaris dient niettemin in zijn conclusie over de naleving van de ESEF-vereisten verwijzen naar het eventueel aangepast oordeel dat in het eerste deel van het verslag is uitgedrukt over het getrouw beeld van de (geconsolideerde) financiële overzichten, aangezien de aangelegenheid die aanleiding heeft gegeven tot het aangepast oordeel, ook in de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten aanwezig is. (par. A34A310)

45. De commissaris dient ook te vermelden dat hij zijn nazichten heeft verricht overeenkomstig onderhavige norm.

wordt gelaten. Indien bijvoorbeeld een Belgische vennootschap aandelen heeft die genoteerd zijn op een gereguleerde markt in België en in lidstaat X, dient deze laatste haar jaarrapport op te stellen in één van de Belgische landstalen, overeenkomstig de wet van 2 augustus 2002, alsmede in één van de door land X aanvaarde talen. Beide versies van het jaarrapport moeten in ESEF-formaat worden opgesteld en worden als officieel beschouwd.

~~A33. Geviseerde emittenten die hun jaarrapport ook in een ander formaat dan het ESEF presenteren, zullen altijd uitdrukkelijk moeten verwijzen naar het officieel document opgesteld in ESEF-formaat. De commissaris zou in dit geval in zijn commissarisverslag naar deze vermelding kunnen verwijzen.~~

A34.A31. Het kan dus dat een commissaris concludeert dat de (geconsolideerde) financiële overzichten een afwijking van materieel belang bevatten maar dat de digitale (geconsolideerde) financiële overzichten wel volgens de ESEF-vereisten zijn opgesteld.

#### *IV.2. Inhoud van de sectie van het commissarisverslag betreffende de controle van de naleving van de ESEF-vereisten*

46. De commissaris dient zijn conclusie te formuleren in een sectie betreffende de controle van de naleving van het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF) in het deel "Overige door wet- en

regelgeving gestelde eisen” van het commissarisverslag (tweede deel) opgesteld in het kader van de wettelijke controle van de (geconsolideerde) financiële overzichten.

- 47.** Bij het opstellen van deze sectie dient de commissaris te verwijzen naar de vereisten van paragrafen 111bis tot 111nonies van de bijkomende norm (herziene versie [2021-2023](#)) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's) en dient hij gebruik te maken van het modelverslag in bijlage 2.5. van dezelfde norm.



## V. Bijlagen

~~Bijlage 1: Op te stellen ISAE 3000 Modelverslag wanneer de geïsoleerde emittent de (geconsolideerde) financiële overzichten in ESEF-formaat na het commissarisverslag opstelt.~~

~~**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS AANGAANDE DE OVEREENSTEMMING VAN DE [GECONSOLIDEERDE] FINANCIËLE OVERZICHTEN IN DE VORM VAN EEN ELEKTRONISCH BESTAND VAN [NAAM EN RECHTSVORM VAN DE EMMITENT] PER XX XXXX 20XX MET DE ESEF-VEREISTEN KRACHTENS DE GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2018/815<sup>9</sup>.**~~

### ~~Opdracht~~

~~Krachtens artikel 3:75 en 3:80 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) en overeenkomstig de norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (hierna "ESEF"), bestaat de opdracht van de commissarissen eruit verslag uit te brengen over de naleving van het formaat [en de markeertaal] van de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand (hierna "digitale [geconsolideerde] financiële overzichten") in overeenstemming met de ESEF vereisten en de ESEF technische reguleringsnormen (ESEF Regulatory Technical Standard, "RTS") vastgelegd door de Europese Gedelegeerde Verordening nr. 2018/815 van 17 december 2018 van toepassing op de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten per xx xxxx 20xx. Dit verslag is opgesteld in overeenstemming met paragraaf 111quinquies van de bijkomende norm (herziene versie 2021) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's). De reden hiervoor is dat we de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten niet binnen de gestelde termijn hebben ontvangen van het bestuursorgaan van de Vennootschap om in ons commissarisverslag van [xxxxx] (bijgevoegd) te concluderen of het formaat van de [en de markering van informatie in de] digitale [geconsolideerde] financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten werden opgesteld in overeenstemming met de ESEF vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.~~

### ~~Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan~~

~~Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten opgenomen in het jaarrapport in overeenstemming met de ESEF vereisten van toepassing op de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten per xx xxxx 20xx.~~

~~Deze verantwoordelijkheid bevat de selectie en toepassing van de meest gepaste methodes om de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten op te stellen. Bovendien bevat de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan het ontwerpen, het implementeren en het onderhouden van systemen en processen die relevant zijn bij het opstellen van de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten, die geen afwijkingen van materieel belang die het gevolg zijn van fraude of fouten bevatten. Het bestuursorgaan dient na te gaan of de digitale [geconsolideerde]~~

<sup>9</sup> Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/815 van de Commissie van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat. De Gedelegeerde Verordening is rechtstreeks van toepassing in Belgisch recht.

~~financiële overzichten in overeenstemming zijn met de door de gebruiker leesbare [geconsolideerde] financiële overzichten.~~

#### ~~Verantwoordelijkheid van de commissaris~~

~~Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, is het onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren over het feit of het formaat [en de markeertaal] van de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten van [naam, rechtsvorm van de emittent] per xx xxxx 20xx in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming is met de ESEF vereisten krachtens de gedelegeerde Verordening.~~

~~We hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met de International Standard on Assurance Engagements (ISAE) 3000 (Revised) "Assurance opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie". Deze standaard schrijft voor dat we voldoen aan de ethische vereisten en dat we de opdracht plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat ons doet aannemen dat de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten niet opgesteld zou zijn overeenkomstig de door de emittent toegepaste ESEF vereisten.~~

~~De keuze van de uitgevoerde werkzaamheden is afhankelijk van de door ons toegepaste oordeelsvorming en van de inschatting van het risico op materiële afwijkingen in de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten en in de verklaringen van het bestuursorgaan. Het geheel van de door ons uitgevoerde werkzaamheden bestond onder meer uit de volgende procedures<sup>40</sup>:~~

- ~~na te gaan of de digitale [geconsolideerde] financiële overzichten in XHTML-formaat zijn opgesteld overeenkomstig artikel 3 van de Gedelegeerde Verordening;~~
- ~~Bekomen van een inzicht van de processen van de door de emittent gevolgde werkwijze bij de markeertaal XBRL van haar digitale geconsolideerde financiële overzichten en van de interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de certificering, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen die een redelijke mate van zekerheid dienen te verschaffen over het feit dat de markeertaal XBRL van de digitale geconsolideerde financiële overzichten in alle materiele opzichten in overeenstemming is met de ESEF technische reguleringsnormen;~~
- ~~[Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle informatie over de effectieve werking van de controles die relevant zijn voor de markeertaal XBRL van de digitale geconsolideerde financiële overzichten van [naam, rechtsvorm van de emittent] per xx xxxx 20xx;~~
- ~~[Het afstemmen van de gemarkeerde gegevens met de gecontroleerde geconsolideerde financiële overzichten van [naam, rechtsvorm van de emittent] per xx xxxx 20xx;~~
- ~~[Het beoordelen van de volledigheid en getrouwheid van de door de emittent opgestelde markeertaal van de digitale geconsolideerde financiële overzichten];~~
- ~~[Het beoordelen van het geschikt zijn van het gebruik door de emittent van de XBRL elementen van de ESEF taxonomie en het beoordelen van de creatie van de extensietaxonomie];~~

<sup>40</sup> De toepassing van de procedures tussen haakjes moet op basis van de professionele oordeelsvorming van de commissaris worden bepaald.

*[aan te passen en te vervullen op basis van de professionele beoordeling van de commissaris].*

### **Onze onafhankelijkheid en interne kwaliteitscontrole**

We hebben de onafhankelijkheidsvoorschriften en andere ethische vereisten van de in België van kracht zijnde wetgeving en regelgeving nageleefd die van toepassing is in het kader van onze opdracht. Deze zijn gebaseerd op de fundamentele principes van integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en waakzaamheid, confidentialiteit en professioneel gedrag.

Ons bedrijfsrevisorenkantoor past de International Standard on Quality Control (ISQC) 1 toe en onderhoudt een uitgebreid systeem van interne kwaliteitscontrole met inbegrip van gedocumenteerde beleidslijnen en procedures met betrekking tot ethische vereisten, professionele standaarden, en van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire vereisten.

### **Oordeel [zonder voorbehoud]**

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn wij van oordeel dat het formaat van de [en de markering van informatie in de] digitale [geconsolideerde] financiële overzichten opgenomen in het jaarrapport van [naam van de emittent] per xx xxxx 20xx en die ter beschikking zullen worden gesteld aan het Belgische officiële mechanisme voor de opslag van gereguleerde informatie (STORI) van de FSMA in alle van materieel belang zijnde opzichten werden opgesteld in overeenstemming met de ESEF vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Wij drukken in dit verslag noch een auditoordeel, een beoordelingsoordeel, noch enig ander assuranceoordeel uit over de [geconsolideerde] financiële overzichten zelf. Ons auditoordeel met betrekking tot de [geconsolideerde] financiële overzichten wordt uiteengezet in het commissarisverslag d.d. [datum].

### **Overige aangelegenheid**

De [geconsolideerde] financiële overzichten van [naam, rechtsvorm van de emittent] werd opgesteld door het bestuursorgaan van de emittent op [datum] en heeft het voorwerp uitgemaakt van een wettelijke controle. Dit verslag is geen heruitgave van ons commissarisverslag. Ons commissarisverslag (ondertekend op [datum]) omvat een [oordeel zonder voorbehoud/oordeel met voorbehoud/afkeurend oordeel/oordeelonthouding] over het getrouw beeld van het vermogen en de [geconsolideerde] financiële toestand per [datum], alsook van zijn [geconsolideerde] resultaten en van zijn [geconsolideerde] kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming [met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en] met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften

[Plaats], [Datum]

De commissaris

XXXX

Vertegenwoordigd door

[Naam van de vertegenwoordiger]

Bedrijfsrevisor

Bijlage:

— Commissarisverslag

**Bijlage 2:** Scenario's al naargelang van de timing van het opstellen van het jaarrapport en de (geconsolideerde) financiële overzichten (FO) in ESEF-formaat en al naargelang van de versies van de FO die worden gecontroleerd (zie ook modelverslag 2.5. gehecht aan de bijkomende norm (herziene versie 2021/2023) bij de in België van toepassing zijnde ISA's)

